

NEVEDA AMÁLIA

10. jubileumi Vivace Nemzetközi Kórusfesztivál és magyar karnagy szeminárium 2009. július 30–augusztus 4.

Veszprém, országhatárainkon belül és túl, méltán híres nyári nemzetközi kórusversenyeiről. Az Europa Cantat Nemzetközi Kóruszövetséggel karöltve négy nemzetközi Éneklő Hetet szerveztünk a városban, sok ezer magyar és külföldi dalosnak – és természetesen a város kórusmuzsikát kedvelő közönségének – emlékezetes élményeket szerezve. 1992-től nem múlt el nyár nemzetközi kórusrendezvény nélkül: az Amerikai-Magyar Kórusnapok, az Európai Ifjúsági Kórus, a Vox Juventae ifjúsági kórusfesztivál jelzi azokat az állomásokat, amely elvezetett a Millenniumi 2000. évben újtárra indított **Vivace Nemzetközi Kórusfesztiválhoz**, amelyet 2009-ben immár 10. alkalommal rendeztünk meg a Városi Művelődési Központ és Könyvtárban.

Előkészítés

Az együttesek igényeit figyelembe véve megpróbáltunk egyedi karaktert adni vállalkozásunknak. Így született e kombinált program ifjúsági, felnőtt, női- és vegyeskarok illetve vokál-együttesek számára: *verseny és koncert-minikörút*.

A korábbi 9 fesztivál során négy kontinens 35 országának 76 énekkara vett részt a programokon. Most a meghívott kórusok révén új országok is csatlakoznak az imponáló lajstromhoz: *Japán és Svédország*. Kétséges, hogy a Vivacén kívül van-e még egy olyan, mindeddig évente megrendezésre kerülő kórusfesztivál, amely ilyen – relatíve – rövid idő alatt *ennyi különböző nemzeti kultúrát mutatott volna meg a hazai publikumnak – „házhoz hozva” a világ énekkari kultúrájának színe-javát*. 2009-ben a következő kórusok nyertek meghívást a kórusfesztiválra:

- **Corale Polifonica „Anthea Odes”**, Augusta, Szicília, Olaszország – Karnagy: *Maria Grazia Morello*
- **The Little Singers of Takarazuka**, Japán – Karnagyok: *Miho Kasahara, Jun Nishimaki*

- **Musculus Vocalis Énekegyüttes**, Székesfehérvár, *Burján Orsolya* vezetésével
- **„Skowronki” Girls’ Choir**, Poznań, Lengyelország – Karnagy: *Alicja Szeluga*
- **Sandvikens Vokalensemble**, Sandviken, Svédország – Karnagy: *Franco Radicchia*
- **National Tsing Hua University Glee Club**, Hsinchu, Tajvan – Karnagy: *Chin-Yu Yang*
- **„Irina Shtiglich” Female Choir**, Szófia, Bulgária – Karnagy: *Denitsa Mihaylova*
- **„Sol Oriens” Kórus**, Debrecen – Karnagy: *Deményi Sarolta*.

Itt kell megjegyeznünk, hogy a *világszerte érezhető gazdasági válság* kitapintható volt a 10. jubileumi Vivace előkészítése során. A korábbi 40–50 kórus helyett mindössze 23 jelentkezett – ráadásul nagy számban *azonos országból* (Bulgária, Lengyelország, Oroszország), illetve *bevándorlási szempontból magas rizikójú területekről* (Nigéria, Algéria, Ghana). *Először* fordult elő a fesztivál történetében, hogy *nem érkezett jelentkező* a komoly gazdasági gondokkal küzdő *balti államokból*, és arra sem volt eddig példa, hogy *egy kiválasztott együttes* – anyajországa (Szerbia) beígért, ám nem realizálható *támogatása híján* – *visszalépett*.

A korábbi fesztiválok állandó velejárója volt egyfajta *„várólista”* – kiváló együttesek, amelyek azért nem nyertek meghívást egy-egy Vivacéra, mert országuk már képviseltette magát egy másik kórusal, vagy későn küldték el jelentkezésüket. A *„várólistásokat”* közvetlenül kerestük meg a 2009-es fesztivál kapcsán, és örömeinkre megújították jelentkezésüket. Így a spontán jelentkezők mellett *négy együttesünk* már volt az év elején.

Bár elvünk, hogy egy országból egy kórust hívunk meg, de az idei fesztiválon kivételt tettünk, és *két magyar kórus* jelentkezését is elfogadtuk. Döntésünket az magyarázza, hogy a két együttes két teljesen más kórustípust, ennek megfelelően repertoárt képviselt, így semmiféle *„egysíkúság”* veszélyét nem hordozta fellépésük, sőt: felmutatta az ország kóruséletének örvendetes sokszínűségét.

Európai léptékű információink szerint *minden fesztivál és kórusverseny megérezte a gazdasági válság visszatartó erejét* – kevesebb jelentkező vállalta az utazási és a gyakran borsos részvételi költségeket – egyszerűen azért, mert az önfenntartó kórusok tagjait is rendre sújtja az elbocsátási hullám, illetve a korábbi szponzoroknak nem áll módjukban anyagilag támogatni a formációkat.

Úgy érezzük, hogy e külső nehézségek a 10. Vivace Nemzetközi Kórusfesztivál *szakmai színvonalát nem veszélyeztették*, semmiféle művészi kompromisszumra nem volt szükség, a részt vevő együttesek magas színvonalon és élményt adóan muzsikáltak minden megjelenésükön. *A Vivace – őszinte hála és köszönet városi támogatóinknak, valamint két nyertes pályázatunknak (NKA, OKM) – 2009-ben is rendkívül kedvező feltételeket biztosított* a kiválasztott együtteseknek, és a csatlakozó magyar karnagyai szeminárium tagjainak, akik minden eddiginél magasabb létszámmal és nagy érdeklődéssel vettek részt – Borbásné Gazdag Gabriella értő irányításával – a szakmai munkában.

A jubileumi Vivace egyik *újítása* az volt, hogy tetszetős, ingyenes, kétnyelvű (magyar, angol) *programfüzet* készült, 700 példányban. E programfüzet azon felül, hogy röviden összefoglalta a fesztivál történetét, felsorolva a résztvevő együtteseket, felidézve a résztvevői és látogatói visszhangot, és megörökítve az önkéntes segítők: a kóruskísérők pótolhatatlan munkáját, tartalmazta a 2009-es meghívott együttesek nacionáléját és gálaprogramjukat, valamint az egyesített fesztiválkórus műsorát. A limitált példányszám nem tette lehetővé, hogy a szombat esti gálakonzert minden jelenlévőjének jusson a kiadványból, így a szokásoknak megfelelően magyar nyelvű szórólapokkal segítettük a fesztivál koncertjeinek érdeklődő közönségét a programok és kórusok közti „navigálásban”. A programfüzet összességében igen hasznosnak bizonyult – szándékunk a jövőben megtartani.

Lebonyolítás

Az együttesek július 30-án, csütörtökön érkeztek. Szállásuk – miként az elmúlt három évben – a *Hotel Magiszterben* volt, kulturált, kényelmes, és mindenki által elismert, értékelt körülmények között. Étkezésüket csütörtök vacsorától hétfő reggelig – szintén hagyományosan – a *Gourmandia Étteremben*, illetve a *Péter–Pál Panzióban* oldottuk meg, általános meglepedéssel. Az együtteseket ezúttal is Veszprém Város Vegyeskara Baráti Kör Egyesület révén 2–3 kórustag kísérte végig – *önkéntes segítőként* – a rendezvény ideje alatt. A fesztivál munkanyelve ezúttal is az angol volt.

Az *első közös fesztiválelem* az előre kiküldött közöskari művek próbája volt. Elmondható, hogy minden énekkar felkészülten érkezett, a próba zökkenőmentesen és eredményesen folyt – megelőlegezve a nagyszínpadi előadás színvonalát. Délután a kórusénekesek a várossal ismerkedtek, este pedig sor került a látványos felvonulásra – a *Veszprémi Ifjúsági Fúvószenekar* felvezetésével –, valamint ekkor volt a nyitókoncert a veszprémi várban, a szabadtéri színpadon.

A nyitóhangversenyen, amelyen a 290 résztvevő és kb. 500 fős helyi publikum ízelítőt kapott a *magyar kultúra kincseiből*, és ugyanakkor a másnapi koncert sokszínű, nyelvi kavalkádjából is: a színpadon *Veszprém Város Vegyeskara Vokálja* révén minden nemzetet anyanyelvén és zászlóikkal köszöntöttünk, egy igen hangulatos poliglott kánon előadásával. Mint mindig, ez az apró hangulatalem kirobbanó visszhangot váltott ki a vendég-együttesekből: *úgy érezték jó barátokhoz jöttek!* A fesztivált – meleg szavakkal méltatva jelentőségét, kisu-gárzását és évtizedes elismertségét városunk fesztivál-életében – *Debreczeni János* polgármester nyitotta meg.

Ezután csendült fel a fesztivál házigazda-együttese, *Veszprém Város – Csonkai-díjas – Vegyeskarának* magyar szerzők műveiből összeállított műsora, *Magyar táj, magyar lélek* címmel, amelyet *Erdélyi Ágnes*, a fesztivál művészeti vezetője dirigált:

- Vavrincez Béla feld.: Marosszéki dalok
- Kodály Zoltán: Ének Szent István királyhoz
- Petrovics Emil: Játszik a szél
- Ligeti György: Az asszony és a katona
- Bárdos Lajos: Régi táncdal.

Műsoruk keresztmetszetet adott a magyar karkultúra legjavából: az autentikus folklórból, a történelem viharait megidéző Kodály-kompozíciókból, a 20. század lírai-impreszionisztikus hangjából, a vaskos népi humorból, valamint a régi korok táncmuzsikája ihlette virtuóz feldolgozásból. A program külön érdekessége volt, hogy Ligeti pompás darabjának humorát úgy tették a nemzetközi hallgatóság számára is érthetővé, hogy a Veszprém Táncegyüttes táncosai szcenírozott formában, pár apró, de hatásos kellékkal, mozgásokkal, testbeszéddel valósággal eljátszották a kikapós menyecske és az okkal féltékeny férj történetét. A rendkívül erőteljesen és kiválóan éneklő Vegyeskar produkcióját nagy élvezettel hallgatta a publikum.

Rövid technikai átszerelés után Veszprém kiváló együttese, a *Mendelssohn Kamarazenekar* adott ízelítőt a magyar instrumentális muzsikából, *Kováts Péter* művészeti vezető irányításával. Elhangzott:

- Orbán György: Báli zene Razumovszkij gróf tiszteletére
- Bartók Béla: Román népi táncok
- Liszt Ferenc: II. magyar rapszódia

E műsorblokk valóságos időutazásra invitált: a kortárs zenét a lenyűgözően szellemes Orbán-darab, a 20. századot és népi inspirációt a korszak nemzetközileg legismertebb mesterének kompozíciója, míg a 19. századot a fantasztikus

virtuozitását Liszt-rapszódia képviselte, utóbbi Wolf Péter pazar átíratában. A produkciót a közönség kitörő ovációja és masszív vastaps kísérte.

Veszprém kiemelt együtteseinek sorában harmadikként a *Veszprém Táncegyüttes* lépett pódiumra, *Molnár Gábor* művészeti vezető irányításával. Bemutatkozó blokkjuk az erdélyi táncok világába kalauzolta el a publikumot.

- Kovács Norbert: Táncok a sóvidéki havasokról
- Molnár Gábor: Táncok Bukovinából
- Szűcs Gábor: Magyarszentbenedeki táncok

Öröm volt ismét a Vivace pódiumán köszönteni a kiváló néptáncegyüttest. Műsoruk, amelyet állandó kísérő-együttesük, a székesfehérvári Barátok Zenekar közműködésével mutattak be, hatalmas sikert aratott.

Újabb technikai szünet után került sor az est fénypontjára, *Kodály Zoltán Kállai kettősének* bemutatására, amelyre a *nyitóhangverseny három fellépő együttese közösen* vállalkozott. 2005-ben már egyszer szerepelt a mű a Vivace nyitókoncertjén, és fergeteges sikert aratott. A publikum régi vágya teljesült azzal, hogy ismét megízlelhették az élő előadás semmi mással nem pótolható varázsát. A darabot ezúttal *Erdélyi Ágnes* dirigálta – és a közönség kikövetelte a sodró finálé megismétlését.

A koncert kétnyelvű (angol és magyar) moderálással zajlott, és kerekén 2 órán át tartott. A hallgatóság maximális elégedettséggel, felvillanyozva hagyta el a Szentháromság téren felállított szabadtéri színpad 900 fős nézőterét.

Másnap a közöskari művek főpróbáját követően *utcai muzsikálásra* került sor a város több pontján. Koradélutántól a várszínpadon folytak az esti koncert *akusztikai próbái*, illetve az együttesek egyéni próbái.

A *Gálakoncert*, mely egyben verseny is volt, minden eddiginél több érdeklődőt vonzott, és rendhagyó módon indítottuk: *megénekelgettük a közönséget!* Két ismert magyar népdal (*Úgy tetszik, hogy jó helyen vagyunk itt* és *Széles a Balaton vize, keskeny a híd rajta*) csendült fel a koncert elején, bizonyítva, hogy a veszprémi közönség szeret és tud is énekelni! Közel 1200 torokból szólt az ének – az egész közönség dalolt – megadva az est nagyszerű alaphangulatát.

A zsűri (elnök: *Erdélyi Ágnes*, tagok: *Dr Lakner Tamás*, Pécs, *Saša Matovina* – a 2006-os zsűridíjas horvát Klapa Kastav karnagya –, valamint *Victoria Liedbergius* kórusmenedzser, az Europa Cantat elnökségi tagja, ifjúsági bizottságának vezetője Svédországból) *díját* a tajvani **National Tsing Hua University Glee Club**, a *közönség díját* a japán **The Little Singers of Takarazuka** gyermekkar nyerte el. Egyetlen együttes sem távozott – szakmailag sem – üres kézzel, hiszen a sikeres részvételt igazoló dokumentumon túl elismerő oklevelet kaptak, kiemelve fő erősségüket, az alábbiak szerint:

A zsűri külön dicséretét kapta

- *népi ihletésű kompozíciók* színvonalas előadásáért az „**Irina Shtiglich**” **Nóikar**, Szófia, Bulgária
- *a kóruszene nemes hagyományából* táplálkozó programjáért a „**Musculus Vocalis**” **Énekegyüttes**, Székesfehérvár
- *modern kompozíciók* színvonalas előadásáért a **Sol Oriens Kórus**, Debrecen
- *lírai kompozíciók* színvonalas előadásáért a **Sandvikens Vokalenensemble**, Sandviken, Svédország
- Veszprém Város Vegyeskara külön dicséretét kapta nagyszerűen összeállított, kreatívan megvalósított programjáért a „**Skowronki**” **Leánykar**, Poznan, Lengyelország
- A Városi Művelődési Központ külön dicséretét kapta közösség- és közönségépítő tevékenységéért illetve programjáért a **Corale Polifonica** „**Anthea Odes**” **Augusta**, Szicília, Olaszország.

A 10. jubileumi *Vivace legemlékezetesebb pillanatait* mégsem a kiváló együttesek önálló programbemutatói jelentették, hanem a gálahangverseny végén felcsendülő **Fesztiválkórus** műsora. A vendég-együttesektől még tavasszal kértük: javasoljanak nemzeti repertoárjukból egy olyan darabot, amely illeszkedik a Vivace életöröm-központú filozófiájához, és alkalmas arra, hogy a több mint 300 fős egyesített kórus előadja. A zsűri-megbeszélés, illetve a közönségszavazatok számlálása alatt hangzottak el következők:

- Magyarországról indítottuk a zenei körutazást, egy sodró, feszes csárdással A Sol Oriens Kórus és a Musculus Vocalis Énekegyüttes „nevében” először **Bárdos Lajos: Dana-dana** című műve csendült fel – vezényelt: *Deményi Sarolta*
- **Oj, nasi jada** – **Rożdżyński** lengyel népdalfeldolgozása azt mutatta meg: hogyan incselkedik a lány a legénnyel. Vezényelt: *Alicja Szeluga*
- **Waldemar Åhlén Nyári zoltárja**, a Sommarpsalm, az északi ember természetimádatát énekelte meg, a 201. zoltár szavait idézve. Vezényelt: *Franco Radicchia*
- **Az agglegény nagypapa** viselt dolgairól vegyeskaron csendült fel a bolgár darab: Peter Ljondev műve, az Ergen deda. Vezényelt: *Denitsa Mihaylova*
- **Tinn O O – azaz: Felhős volt az ég**, esőre állt. Apóka tarogyökeret ásní indult. Ásott, egyre csak ásott, míg végre kiásta. De hogy főzzék meg? Apóka sósan akarja, anyóka sótlanul. Amíg ezen huzakodtak, a fazék eltört, csitt-csatt-reccs. A tajvani népdalt *Chin-Yu Yang* vezényelte.

- Kiyoshige Koyama kompozíciója, a **Hokkai bon-uta** a japánok legfontosabb hagyományát, a Bont jeleníti meg. A Bon alatt az ősök lelke visszalátogat a családhoz, hogy mindenki együtt legyen: nagy vidámságban, táncban, nevetéssel. Vezényelt: *Nishimaki Jun*
- **Végezetül egy olyan melódia, amit szinte mindenki ismert.** A szerző: Domenico Modugno, a címe: Nel blu dipinto di blu. *Vezényelt:* Maria Grazia Morello.

A moderálás – a köszöntés és az eredményhirdetés kivételével, amely angolul is elhangzott – magyar nyelven folyt.

A gálahangverseny – két szünettel – mintegy három és fél órát tartott. A helyi sajtó jelenlévő képviselője ezt glosszában nehezményezte, írván, hogy sokan nem győzték kivárni a közöskari számokat, valamint az eredményhirdetést és elmentek. Szabadtéri rendezvény szüneteiben ez elfogadott gyakorlat. Ugyanakkor a hangverseny *végén* is körülbelül 800–900 fő tapsolta vörösre a tenyerét, és távozott felejthetetlen élménnyel. A tavalyi szünet nélküli gálakoncert „pörgősségét” hiányolta a glosszairó – aminek elsődleges oka a bizonytalan időjárás volt. A tavalyi hangversenyt követően ugyanakkor számtalan *kritika* illetett bennünket, mert kényszerűen elmaradt az együttesek rövid bemutatása, és az általuk előadott darabok – ismét csak rövid, de a tartalomértéshez elengedhetetlen – ismertetése, amelyre hagyományosan az együttesek le- és felvételének holtidejében került sor. Úgy véljük, hogy ezek az információk ezúttal *is* a közönség jogos igényeit szolgálták, különösen ha tudjuk: a fesztivál programfüzete nem volt minden hallgató kezében.

A fesztivál negyedik napján került sor az együttesek egyéni bemutatkozására, az alábbiak szerint:

Egyéni hangversenyek Veszprémben

Veszprémi Vigasságok (Óváros tér)

- 9.30: „Skowronki” Girls’ Choir, Poznań, Lengyelország
- 10.00: „Musculus Vocalis” Énekegyüttes, Székesfehérvár
- 10.30: „Irina Shtiglich” Nőikar, Szófia, Bulgária
- 11.00: National Tsing Hua Glee Club, Hsinchu City, Tajvan

Szent Imre (Piarista) templom (Vár u. 12.)

- 10.00: The Little Singers of Takarazuka, Japán
- 10.30: „Skowronki” Girls’ Choir, Poznań, Lengyelország

Szent Mihály Székesegyház (Vár u. 27.)

– 10.30: Corale Polifonica „Anthea Odes”, Augusta, Szicília, Olaszország

Evangélikus templom (Kossuth u. 4.)

– 10.00: Sandvikens Vokalensemble, Svédország

Árpádházi Szent Margit templom (Jutasi út/Szent Margit park 1.)

– 10.00: Sol Oriens Kórus, Debrecen

Ez volt az első alkalom, hogy a Vivace kiskoncertjei *a városon belül* zajlottak. Ennek oka, hogy 2009-ben a kapolcsi Művészetek Völgye nem került megrendezésre, pontosabban más időpontban és struktúrában, szerényebb keretek közt került sor a települési rendezvényekre. Ez egybeesett azzal, hogy a hagyományosok mellett *két újabb veszprémi templom is jelezte fogadókésztségét*. A templomi hangversenyek kedveltségét jelzi a kiemelkedően magas, a befogadó-kapacitások függvényében gyakran több százas érdeklődésen túl, hogy több esetben is meghatározó figyelem övezte a fellépő kórusokat: anyanyelvükön üdvözölték, sőt, a szertartásba is bevonták őket (pl. a vasárnapi olvasmányt az olasz kórus egyik tagja olvasta fel, olaszul, a Szent Mihály Székesegyházban, de hasonló fogadtatásban részesültek a többi templomi helyszínen is a fellépő együttesek).

A *Veszprémi Vigasságok* keretében, az Óváros téren *hatalmas tömeg* követte figyelemmel és honorálta forró tapsokkal a folklór és népszerű könnyűzenei programmal pódiumra lépő négy együttest.

Délután a kórusok a Balatonnal ismerkedtek, és a kellemes fürdőzés után került sor a VMK színháztermében az *ünnepélyes fesztiválzárásra*. Itt az együttesek meghallgatták a zsűri rövid értékelését, átvehették a fesztivál dokumentumait és a városra, illetve a magyar karművészetre jellemző ajándékokat (középkori metszet-másolat, egy üveg tájbor, a „Zengő csudaerdő balladája” és a „Virág és Pillangó” című kortárs magyar kórusmű-antológia). Itt került sor a 10. jubileumi kórusfesztivál kapcsán speciális ajándéktárgyak átadására azoknak a kóruskísérőknek, akik mind a tíz fesztiválon önkéntesként segítettek a Vivace lebonyolításában. A fesztiválzáró ünnepséget élőzés *party* követte a kórus-tagoknak, illetve részletes *szakmai megbeszélés* a karnagyoknak, a zsűri tagjaival. A kórusok zömmel másnap, hétfő reggel *utaztak el*. Az olasz és svéd kórus a hétfőt kirándulással töltötte, míg a lengyel együttes szerda estig volt vendégünk – természetesen saját költségükre. A kóruskísérők ügyszeretétét jellemzi, hogy a tovább-maradókat sem hagyták magukra, egészen távozásukig a csoporttal együtt maradtak, segítették őket.

Az együttesek némelyikét ezúttal is elkísérte „holdudvaruk”, a 25 fős csoportnak pénteken és szombaton turisztikai programot szerveztünk, hivatásos idegvezetéssel a városban és környékén.

A kórusfesztivállal párhuzamosan – *Borbásné Gazdag Gabriella* értő irányításával – ismételten megrendeztük a csatlakozó **karnagy** **szemináriumot**, amelyen ezúttal 20 hazai és szlovákiai magyar karnagy vett részt, többen vizsztatőröként. Karnagyok, énektanárok jöttek Szlovákiából, Sátoraljaújhelyről, Siófokról, Pécsről, Kaposvárról, Komlórról, Budapestről, Tatabányáról, Békéscsabáról, Szeghalomból, sőt, egy Finnországban élő magyar karnagy is részt vett a szeminárium munkájában. Örömről pályázataink sikere folytán képletes részvételi díjért vehettek részt az érdekes és izgalmas szakmai programon, amely hétfő este zárult. Íme, egyikük visszajelzése: *„Ezúton szeretnék még egyszer köszönetet mondani, mindazért, amit Veszprémben Töletek kaptam! Számomra ez a lehetőség, hogy részt vehettem a Vivacén hatalmas, élménydús és ugyanakkor lenyűgöző esemény volt. Elsősorban a szervezésre gondolok, ami kifogástalan volt minden tekintetben, azután pedig a tapasztalatok, a szemináriumon megbeszélte közös élmények (programválasztás, a tánc, a mozgás bekapcsolása, a közös éneklés élménye stb.) megszerzése nagyszerű dolog volt, amely a mindennapi munkánkat nagyban segíteni fogja. Ehhez a páratlan szervezéshez, valamint az egész rendezvény lebonyolításához még egyszer gratulállok, kívánok még nagyon sok sikert Neked és várom, hogy mielőbb hírt kapjak a következő Vivacéről! Köszönet mindenért! Baráti üdvözléssel Kőváriné Lovassy Franciska (Franci) karnagy, Szeghalomból.”*

Volt olyan karnagy, aki késve szerzett csak tudomást a szemináriumról, és így nem tudtuk részvételét végig biztosítani, csupán egyetlen napra érkezett. Az ő üzenetéből idézünk:

„Csodálatos volt a lassan 2 héttel ezelőtti szombati nap, minden TÖKÉLETES volt, a Kollégák, az ellátás, a próba a koncert. Nekem nagyon nagy élmény volt. A 'minden' kifejezés a szó szoros értelmében értendő, le sem tudom írni mennyi mindent vettem észre, és még maradt nyilván a háttérben! A kórustagok születésnapjainak nyilvántartása és köszöntése, a remek konferansz, a szemináriumvezető időt nem kímélő áldozatos segítőkészsége, a törődés a kórusokkal, technikusokkal, a jó hangulatú közönségéneklés, stb., stb... Nagyszerű, érdekes gála alakult ki, nagyon tetszett, az fantasztikus, hogy a tajvani fiatalok mennyit felődtek a reggeli próbához képest! Rengeteget láttam-hallottam-tanultam – remélem, lesz rá energiátok, és támogatóitok, hogy folytassátok ezt a nagyszerű munkát! Abszolút kívülálló férjem is totálisan el volt bűvölve, ennek köszönhető, hogy nemhogy türelmesen, de LELKESEN a legvégét is kívárta, és nagy boldogan, éjjel 2-kor értünk haza. Azt hiszem ez az igazi dicséret, mert azt mutatja,

hogy sok-sok ember lelkéhez tudatok az énekeseken keresztül szólni. Bérczesné Dr Novák Ágnes karvezető, Budapestről.”

Összességében elmondható, hogy a 10. jubileumi Vivace Nemzetközi Kórusfesztivál igen jól sikerült. A rendezvényen az összlátogatószám: 5800 fő; külföldi résztvevők: 240 fő volt.

Ezúton is köszönetet mondunk támogatóinknak – Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának, a Nemzeti Kulturális Alapnak és az Oktatási és Kulturális Minisztériumnak, hogy fesztiválunk létrejöhetett, megvalósulhatott.

Kitekintés

A fesztivál pénteki és szombati eseményein jelen volt *Schanda Beáta* (Budapest) és *Toókosné Börönte Erika* (Kecskemét), a Magyar Fesztiválszövetség küldöttjei, feladatuk a Vivace Nemzetközi Kórusfesztivál helyszíni minősítése. Bár a minősítést még nem kaptuk kézhez, a két szakember egyértelműen pozitív visszajelzést adott az itt tapasztaltakról. A két szakemberrel folytatott, szinte minden részletre kiterjedő szakmai megbeszélés gondolatébresztő elemeit veszszük figyelembe akkor, amikor – a jubileum múltával – a *Vivace jövőjét* igyekszünk körvonalazni.

Figyelembe véve, hogy egy-egy rendezvénynek szinte *organikus életgörbéje* van: fejlődés, zenit, lehajló ág, úgy véljük, a Vivace az elmúlt 9 évben, 10 fesztivállal elérte tetőpontját. Célunk, hogy e csúcspontot úgy nyújtsuk meg (és a prognosztizálhatatlan időpontban, de törvényszerűen bekövetkező lehajló ágat úgy lassítsuk), hogy az eddig évente megrendezett nemzetközi fesztivál ezentúl *kétévente, minden páratlan évben* hirdetjük meg – a legközelebbit 2011-re. Így a Vivace nem ütközik a nagy múltú debreceni Bartók Béla Kórusversennyel. Ugyanakkor, mivel a kórusmuzsika veszprémi barátai és a nemzetközi énekkari szcena megszokta, megszerette a Vivace egyedi hangulatát, és 2010-re is van érdeklődés (igaz, mindössze két kórus részéről) a köztes években „*Vivace Extra*” címen egy-két kóruszenei hangversenyt tervezünk, az esetlegesen érdeklődő külföldiek (elsősorban a *testvérvárosi együttesekre* gondolunk) és *magyar énekkarok* (városi, régióban tevékenykedő kórusok) bevonásával. *Így a Vivace nem esik ki a zenei köztudatból* – ugyanakkor a megfelelő számú és színvonalú együttesek jelentkezési rizikóját minimalizáljuk, hiszen a gazdasági nehézségek várhatóan 2010 táján mutatkoznak meg teljes mélységükben, és javulás, optimista becslések szerint 2011 előtt globális méretekben nem várható.

A „Vivace Extra” pontos tartalmának kimunkálásán folyamatosan dolgozunk – költségigénye, kapacitása nyilvánvalóan kisebb lesz, mint a „nagy”

Vivacéknak, de mindenképpen lesz, és ha esetleg szerényebb volumenben ugyan, de számítunk az Önkormányzat támogatásra is.

Korábban körvonalaztuk már a köztes évekre vonatkozó egyéb elképzeléseinket is: jelesen, hogy a páros években *egy jól működő helyi táncegyüttes bevonásával a Vivacéhoz struktúrájában hasonló, tematikus arcualattal bíró folklórfesztivál* honosodik meg városunkban, ahol nagy hagyománya van a néptáncnak, és a népzenei képzés is feljövőben van. A szervezést-lebonyolítást a Városi Művelődési Központ és Könyvtár felkészült munkatársi gárdája örömmel vállalja – természetesen ez is támogatás-függő, és záloga, hogy olyan odaadó partnert találjunk, mint *Veszprém Város Vegyeskara. Ezáltal Veszprém fesztivál-palettája olyan egyedi színnel gazdagodhatna, amelynek közönségvonzó ereje is jelentős.*

Melléklet

A 10. jubileumi Vivace Nemzetközi Kórusfesztivál kellő súllyal jelen volt a helyi médiában, és az alábbi internetes portálokon:

http://www.naplo-online.hu/fooldal-nap_temai/20090801_ahet_nemzet_eneke

http://www.naplo-online.hu/fooldal-nap_temai/20090803_az_elet_apro_omei

http://www.vehir.hu/szines/2009-08-04/vivace_jatekos_pacsirtak.html

http://www.vehir.hu/zene/2009-08-02/vivace_japan_lett_a_kozonsegedvenc.html

<http://www.vpress.hu/index.php?mit=cikk&kat=19&id=609>

http://ajanlo.plt.hu/cgi-bin/common/galeria.cgi?online=naplo&view=frameset&gID=6623&orderby=1&desc=0&kezdokepID=6623_gg0802vivacetaiwan8_k.jpg

<http://www.veszprem.hu/Program/tabid/377/Default.aspx>

További vélemények a rendezvényről

Saša Matovina, zsűritag, Horvátország

The memories of the 10th Vivace are still so intensive and delightful, and I would like to thank you so much that you invited me to be a part of the wonderful atmosphere which ruled every moment of the Festival! It isn't really important if you are a choir singer, choir conductor, jury member, organizer or host,

because everyone is at Vivace a member of one great and amazing World Wide Family united by wonderful music language from different corners of all of the world! Thank you once again for that special occasion to be a jury member for the first time in my music career. It was really one enriched and excited experience for me! I'm so honored because I was a part of the 10th Anniversary edition of Vivace! With best wishes for the future, yours Saša Matovina from Kastav, Croatia

„Skowronki Gilrs' Choir, Poznan, Lengyelország

Dear Agnes (Droga Agnieszko!) VIVACE it is one of the nicest festivals in which we have taken part. Cordial and open people, nice atmosphere, interesting and attractive place from the tourist's point of view – these are undoubtedly VIVACE's strong points. Behind all this there are concrete people: You – Agnes – the soul of this undertaking, as well as Agnes Erdélyi – the artistic director of the festival. Singing together was a very good idea. It allowed all the choir singers to integrate. The social meetings and dancing after the Saturday concert and after the end of the festival on Sunday were also a superb initiative. Singing, making music together, dancing and playing is what will stay in our memory. We would be happy to come to Veszprem again. We cordially thank you for everything and wish you similar success with future festivals as you had with the one in which we were able to participate. Alicja Szeluga and SKOWRONKI Girl's Choir from Poland, Poznań

„Muculus Vocalis” Énekegyüttes, Székesfehérvár

Kedves Ágnes! Ezúton is szeretném köszönetünket kifejezni, hogy a "Vivace család" tagjaivá válhattunk! A kórus minden tagja csodásan érezte magát Veszprémben és felejthetetlen élményekkel lettünk gazdagabbak! Kiváló volt a rendezés, a szállás, az ételek, a programok, koncertek és nagyon boldogok vagyunk, hogy ilyen sok kedves emberrel (többek között Veled és az összes veszprémi segítőddel) ismerkedhettünk meg! Nagy öröm számunkra az is, hogy ezen a fesztiválon mutatkozhattunk be először nemzetközi közönség előtt is, és hogy ennyi nagyszerű kórossal találkozhattunk és énekelhettünk együtt! Köszönjük, hogy részt vehettünk ezen a fantasztikus fesztiválon, és kívánunk minden jót és további szép sikereket nektek! És mivel itt vagyunk a szomszédban, bármilyen meghívásnak nagyon örülnénk!

Üdvözléttel, Burján Orsi, Székesfehérvárról

The Little Singers of Takarazuka – Japán

Dear Agnes san!

Yesterday, all the members of the Little Singers of Takarazuka returned Japan safely.

Thank you so much for your hard work for the festival and kind hospitality for our little children. It was great experience for our children to do everything in Veszprem.

Of course it was wonderful to sing together and meet wonderful world choir friends, but also meeting with our kind guides, every staff-members in the festival, people in Veszprem and you!!! We could make great and strong friendship with many choirs!

Thank you again from bottom of my heart!

Sincerely yours – Kakinuma Yoshinori

„Sol Oriens” Kórus, Debrecen

Kedves Veszprémi Barátaink! Mára már valóban itthonról köszönhetjük meg a szíves vendéglátást! Azóta már a többi kórustaggal is tudtam beszélni, hiszen pénteken már részt vettünk egy kiállítás-megnyitón itt, Debrecenben. Mindenki nagyon jól érezte magát a Vivace fesztiválon, mindenki el volt ragadtatva a szállástól, az ellátástól, illetve a gondos, precíz szervezéstől! Köszönjük mindent! És persze várjuk a koncert felvételét is!

Köszönjük a gondos szervezést és a lehetőséget, hogy mi is ott lehettünk Veszprémben!

Paulovits György kóruselnök

„Irina Shtiglich” Female Choir, Szófia, Bulgária

Hello dear Agnes,

We are in Bulgaria now. I want to thank you for the hospitality and the perfectly organized festival; for the opportunity to make wonderful connections with so many musicians. The Vivace Festival was of a great experience for our choir. We will keep so many lovely unforgettable memories. Everything was perfect!!! The girls were sorry that it finished so fast. They wanted more:)))

Thank you and your assistants and we thank to our guides too. Give our regards to them.

We wish you all the best, for you and for the Veszprem Festival!!!!

Yours Denitsa Mihaylova and the girls from "Irina Shtiglich" Female Choir